

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
KANTONALNO TUŽILAŠTVO MOSTAR
Broj predmeta: T07 0 KTRZ 0002410 12 2
Mostar, 28.04.2015. godine**

**KANTONALNI SUD MOSTAR
Sudiji za predhodno saslušanje**

Na osnovu člana 45. stav 2. tč. i), i člana 241. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, *p o d i ž e m*

O P T U Ź N I C U

Protiv:

R.M. zv. „P.“ sin I. i majke B. rođ. B., rođenog _____. godine u S., prema CIPS-u nastanjen na adresi V.p. b.b općina S., a boravi i na adresi Lj. bb, B. RS, Hrvat, državljanin Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, završio srednju školu, automehaničar, bez zaposlenja, neoženjen, bez djece, vojsku služio 1987. godine u S. u P., vodi se u vojnoj evidenciji u S., lošeg imovnog stanja, ranije neosuđivan, drugi postupak se ne vodi, nalazi se na slobodi.

Da je:

Za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini i u vrijeme oružanog sukoba između Hrvatskog vijeća obrane i Armije R BiH, naoružan i u uniformi, u svojstvu pripadnika HVO-a, u Stocu, u zatvoru Koštana bolnica koja je služila za nezakonito zatvaranje civila, muškaraca bošnjačke nacionalnosti, postupao suprotno pravilima međunarodnog humanitarnog prava i to člana 3. stav 1. tačka a) IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine, a koja zabranjuju da se prema zaštićenim licima, u svako doba i na svakom mjestu vrše nečovječna postupanja i mučenja, nečovječno postupao i mučio zarobljene civile, muškarce bošnjačke nacionalnosti, tako što je:

1. Dana 16.07.1993. godine ili približno tog datuma, nečovječno postupao i mučio zatvorenog civila T.Dž. zv. „Z.“, nakon što je isti zajedno sa T.O. i R.A. doveden i zatvoren u Koštanu bolnicu, te uveden u posebnu prostoriju koja je služila za isljeđivanje u Koštanoj bolnici, na način da je zatražio da mu oštećeni kaže gdje je oružje kako bi mu isto predao, pri tom ga šamarajući i insistirajući na odgovoru i predaji oružja, nakon čega je izvadio nož zaprijetivši mu da će mu kidati komade tijela ako ne progovori, pa ga je zajedno sa drugim pripadnicima HVO-a odveo do njegove kuće, gdje mu je oštećeni predao pušku i pištolj, a koje oružje je od ranije dužio kao pripadnik policije, te mu i dalje nastavio prijetiti govoreći

mu da još jednom dobro pogleda svoju kuću, jer je više nikada neće vidjeti i ko zna šta će biti sa njim, posljedicom kojih udaraca i prijetnji je oštećeni trpio veliku fizičku i duševnu bol.

2. Polovinom mjeseca jula 1993. godine, nečovječno postupao prema zatvorenom civilu O.O., na način, a dok je isti bio postrojen u vrstu sa ostalim zarobljenicima u podrumskim prostorijama Koštane bolnice, prišao mu je zajedno sa još jednim NN pripadnikom HVO-a, pa nakon što ga je ovaj upitao odakle njega u Dubravama kada je on iz Stoca, on ga je ne čekajući odgovor, bez ikakvog razloga, udario svom snagom zatvorenom pesnicom u predio glave, u kom momentu mu je iz nosa i usta potekla krv, što je dovelo do obilnog krvarenja, posljedicom kog udarca su mu narednih dana iz gornje vilice poispadali svi zubi, usljed čega je oštećeni trpio tešku fizičku i duševnu bol.

3. Polovinom mjeseca jula 1993. godine, u podrumu Koštane bolnice, nečovječno postupao prema zatvorenom civilu B.Z., koji je tada imao preko 60 godina starosti, na način da je u vrijeme dok su zarobljenici bili postrojeni uza zid hodnika podruma u dva reda i dok je hodao između postrojenih zatvorenika, prišao oštećenom, snažno ga udario šakom u predio glave, od siline kog udarca je pao na pod, nakon čega ga je, a dok je Z.B. ležao na podu, nastavio snažno udarati nogama po svim dijelovima tijela, posljedicom kojih udaraca je isti trpio velike fizičke i duševne bolove.

4. Krajem mjeseca jula 1993. godine, nečovječno postupao prema zatvorenom civilu F.S., na način da ga je pozvao da izađe iz podrumske prostorije Koštane bolnice u kojoj je bio zatvoren i naredio mu da stane uza zid, okrene glavu prema zidu, podigne ruke iznad glave i raširi noge, pa ga je počeo snažno udarati palicom u predjelu leđa, po bubrezima, kom prilikom mu je zadao 7-8 snažnih udaraca, pa kada ga je nakon toga oštećeni upitao zašto ga udara i šta mu je skrivio, on mu je odgovorio da to isto rade Bošnjaci u Konjicu, Vakufu i Bugojnu, na šta mu je oštećeni odgovorio da on to nije radio, niti je tamo bio, nakon čega mu je ponovno naredio da se okrene glavom prema zidu i nastavio ga i dalje snažno udarati palicom po leđima, što je uporno činio sve dok ga drugi pripadnik HVO-a nije u tome spriječio, usljed čega je oštećeni trpio tešku fizičku i duševnu bol.

Dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini i u vrijeme oružanog sukoba između HVO-a i Armije BiH, mučio i nečovječno postupao prema civilnim osobama.

Čime je počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st.1. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ.

Radi toga, tom sudu kao stvarno i mjesno nadležnom

P R E D L A Ž E M

1. Da se provedu dokazi

a) Ispitivanjem svjedoka :

1. Svjedok – oštećeni T.Dž., nastanjen u S. – C.K.,

2. Svjedok Z.P., nastanjen u S. – H.b. bb,
3. Svjedok – oštećeni O.O., nastanjen u S. – Ul. S.S.K. bb,
4. Svjedok A.R., nastanjen u S. – K.D. bb,
5. Svjedok G.Dž., nastanjen u S. – Ul. B. bb,
6. Svjedok – oštećeni F.S., nastanjen u S. – K.D. bb,

b) Čitanje i uvid u:

1. Kopija Odluke o proglašenju ratnog stanja, objavljena u „Sl. list RBiH“ br. 7/92 od 20.06.1992. godine,
2. Kopija Uredbe sa zakonskom snagom o oružanim snagama Bosne i Hercegovine, objavljena u „Sl. Glasnik RBiH“ br. 4/92 od 20.05.1992. godine,
3. Kopija Odluke o uspostavi Hrvatske zajednice Herceg Bosna, objavljene u „Narodni list HZHB“ od 18.11.1991. godine,
4. Kopija Odluke o formiranju Hrvatskog vijeća odbrane, objavljena u „Narodni list HZHB“ br. 2/92 od 08.04.1992. godine,
5. Kopija Odluke o ukidanju ratnog stanja, objavljena u „Sl. List RBiH“ br. 50 od 28.12.1995. godine,
6. Ovjerena fotokopija pismena Suda Bosne i Hercegovine br. S1 1 K 009523 12 Kv od 29.05.2012. godine,
7. Ovjerena fotokopija Obavijesti Tužilaštva Bosne i Hercegovine br. KTA-RZ 720/05 od 24.08.2005. godine,
8. Zapisnik o prepoznavanju osoba br. T07 0 KTRZ 0002410 12 2 od 17.04.2015. godine, te Fotodokumentacija br. T07 0 KTRZ 0002410 12 2 od 16.04.2015. godine, kao i audio-video snimak radnje prepoznavanja, a što čini sastavni dio navedenog zapisnika,
9. Izvadak iz matične knjige umrlih za B.Z., općina S., HNK-a br. 04/1-202-274/2014 od 05.12.2014. godine,
10. Pismo Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata – Sektor za pitanja evidencija iz oblasti vojne obveze pov.br: 07-03-616/14 od 30.10.2014. godine sa ovjerenim kopijama knjige vob-1, matičnog kartona, jediničnog kartona i personalnog kartona časnika za R.M. sin I.,
11. Izvod iz kaznene evidencije Policijske uprave Čapljina, PS Stolac, br. 02-02/6-4-04-2670/14 od 24.11.2014. godine

2. Rezultati provedene istrage:

Dokazi prikupljeni u toku istrage na nesumnjiv način potvrđuju osnovanost ove optužnice, odnosno da je osumnjičeni M.R. zv. „P.“ počinio krivično-pravne radnje opisane u Optužnici, a iz kojih proizilaze sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st. 1. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ. Ovo krivično djelo počinjeno je za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini i u vrijeme oružanog sukoba između Hrvatskog vijeća obrane i Armije R BiH prema civilnom stanovništvu bošnjačke nacionalnosti, a osumnjičeni je u inkriminisanom periodu bio pripadnik HVO-a, što se i potvrđuje materijalnim dokazima prikupljenim u toku istrage. Naime, svi svjedoci u svojim iskazima datim u istražnom postupku, na identičan način opisuju kako je početkom 7. mjeseca 1993. godine u općini Stolac počelo masovno hapšenje, odvođenje i zatvaranje svog civilnog stanovništva bošnjačke nacionalnosti, posebno muškaraca starosne dobi od 18 do 60 godina. Na području općine Stolac nije bilo otvorenih oružanih sukoba između HVO-a i Armije BiH,

međutim na širem području u kritično vrijeme postojao je oružani sukob između Armije BiH i HVO-a, te u prilogu ovoj tvrdnji svakako treba spomenuti oružani sukob između Bošnjaka i Hrvata, a koji se odvijao u gradu Mostaru, gdje su se formirale prve borbene linije (Šantićeva ulica u Mostaru) i vodile otvorene borbe. Svi svjedoci u svojim iskazima navode kako su zarobljavani i protupravno odvođeni iz svojih kuća, a nakon toga zatvarani u zatvor Koštana bolnica u Stocu.

U svojim iskazima datim u istražnom postupku svjedoci-oštećeni T.Dž. zv. „Z.“, F.S. i O.O. detaljno opisuju način na koji im je osumnjičeni M.R. nanosio teške psihičke i fizičke patnje, pa je T.Dž. ispitivao gdje je sakrio oružje, te insistirao da mu ga preda, pritom ga šamarao i prijetio nožem, F.S. je u hodniku Koštane bolnice pretukao zadavši mu više snažnih udaraca palicom u predjelu leđa, po bubrezima, a O.O. je bez ikakvog razloga snažno udario zatvorenom pesnicom u glavu u predio usta i nosa, u kom momentu je počeo obilno krvariti i posljedicom kog udarca su mu narednih dana iz gornje vilice poispadali svi zubi. Svjedoci A.R., G.Dž. i T.Dž., kao neposredni svjedoci očevici, u svojim iskazima jasno opisuju način na koji osumnjičeni premlaćuje B.Z. koji je tada imao preko 60 godina starosti, a isti je preminuo nakon rata 2009. godine, jer su svi stajali jedan do drugog poredani u hodniku podruma Koštane bolnice. Svjedok Z.P., koji je u to vrijeme bio pripadnik policije HVO-a i povremeno boravio u Koštanoj bolnici, u svom iskazu potvrđuje navode T.Dž., jer ga je on doveo u Koštanu bolnicu, bio prisutan u prostoriji u kojoj je T.Dž. ispitivan od strane osumnjičenog, te je kasnije on zajedno sa osumnjičenim T.Dž. odveo do kuće kako bi predao pušku i pištolj.

Svjedoci – oštećeni bili su civili, građani Stoca, sa područja Dubrava i iz drugih sela, koje nije učestvovalo u sukobima, niti su isti bili vojno angažirani. Svi su bili bošnjačke nacionalnosti i sama ta činjenica bila je dovoljna da budu protupravno lišeni slobode, odvedeni i zatvoreni najprije u Koštanu bolnicu, a nakon toga i u druge logore kao što su Dretelj, Heliodrom i Gabela i svi su trpili različite fizičke i psihičke torture od strane pripadnika HVO-a.

Tužilaštvo smatra utvrđenim da je osumnjičeni u inkriminisano vrijeme postupao suprotno pravilima međunarodnog prava, te krivično-pravne radnje za koje se tereti predstavljaju povrede člana 3. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine, a svi svjedoci bili su civili, te su shodno toj činjenici bili zaštićeni Ženevskom konvencijom. Također, iz prikupljenih materijalnih dokaza, kao i iskaza svjedoka, proizilazi da je M.R. zv. „P.“ za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini i sukoba između HVO-a i Armije BiH, u inkriminisano vrijeme bio pripadnik HVO-a, naoružan i u uniformi, te da je boravio u zatvoru Koštana bolnica, a što svakako ukazuje na činjenicu njegovog aktivnog vojnog angažmana. Naime, osumnjičeni je rodom iz Stoca, tako da su ga svi svjedoci poznavali još od prije rata, pa su nedvojbeno potvrdili njegov identitet.

Svojim radnjama osumnjičeni je počinio predmetno krivično djelo, bio je svjestan da čini zabranjeno djelo, htio njegovo izvršenje, te svo vrijeme postupao umišljajno, nanoseći oštećenima velike patnje, kako fizičke, tako i psihičke, što je kod istih prouzrokovalo tešku duševnu bol i povredu tjelesnog integriteta. Dakle, kada je riječ o uzročnoj vezi između oružanog sukoba i izvršenog djela, nexus svakako postoji, na šta ukazuje i činjenica da je počinilac zločina bio borac, pripadnik HVO-a, a da su žrtve bili civili bošnjačke nacionalnosti i pripadali su suprotstavljenoj strani.

Osumnjičeni M.R. zv. „P.“ je u toku istraga pozvan radi ispitivanja i na zapisnik Kantonalnog tužilaštva Mostar br. T07 0 KTRZ 0002410 12 2 od 16.03.2015. godine je izjavio da će se braniti šutnjom, te da neće iznijeti svoju obranu, niti odgovarati na postavljena pitanja.

Shodno navedenom, a uzimajući u obzir prikupljene dokaze tokom istrage, Tužilaštvo smatra da postoji dovoljno dokaza o postojanju osnovane sumnje da je osumnjičeni M.R. zv. „P.“ počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142 st.1 preuzetog Krivičnog zakona SFRJ, na način kako je to opisano u dispozitivu Optužnice.

3. Dokazi koji potkrepljuju navode optužnice:

1. Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog M.R. zv. „P.“ br. T07 0 KTRZ 0002410 12 2 od 16.03.2015. godine, sačinjen od strane Kantonalnog tužilaštva HNK,
2. Zapisnik o saslušanju svjedoka T.Dž., br. T07 0 KTRZ 0002410 12 2 od 12.01.2015. godine, sačinjen od strane Kantonalnog tužilaštva HNK,
3. Zapisnik o saslušanju svjedoka P.Z., br. T07 0 KTRZ 0002410 12 2 od 13.03.2015. godine, sačinjen od strane Kantonalnog tužilaštva HNK,
4. Zapisnik o saslušanju svjedoka O.O., br. T07 0 KTRZ 0002410 12 2 od 01.12.2014. godine, sačinjen od strane Kantonalnog tužilaštva HNK,
5. Zapisnik o saslušanju svjedoka R.A., br. T07 0 KTRZ 0002410 12 2 od 11.03.2015.godine, sačinjen od strane Kantonalnog tužilaštva HNK,
6. Zapisnik o saslušanju svjedoka G.Dž., br. T07 0 KTRZ 0002410 12 2 od 11.03.2015.godine, sačinjen od strane Kantonalnog tužilaštva HNK,
7. Zapisnik o saslušanju svjedoka F.S., br. T07 0 KTRZ 0002410 12 2 od 02.12.2014. godine, sačinjen od strane Kantonalnog tužilaštva HNK,
8. Kopija Odluke o proglašenju ratnog stanja, objavljena u „Sl. list RBiH“ br. 7/92 od 20.06.1992. godine,
9. Kopija Uredbe sa zakonskom snagom o oružanim snagama Bosne i Hercegovine, objavljena u „Sl. Glasnik RBiH“ br. 4/92 od 20.05.1992. godine,
10. Kopija Odluke o uspostavi Hrvatske zajednice Herceg Bosna, objavljene u „Narodni list HZHB“ od 18.11.1991. godine,
11. Kopija Odluke o formiranju Hrvatskog vijeća odbrane, objavljena u „Narodni list HZHB“ br. 2/92 od 08.04.1992. godine,
12. Kopija Odluke o ukidanju ratnog stanja, objavljena u „Sl. List RBiH“ br. 50 od 28.12.1995. godine,
13. Ovjerena fotokopija pismena Suda Bosne i Hercegovine br. S1 1 K 009523 12 Kv od 29.05.2012. godine,
14. Ovjerena fotokopija Obavijesti Tužilaštva Bosne i Hercegovine br. KTA-RZ 720/05 od 24.08.2005. godine,
15. Zapisnik o prepoznavanju osoba br. T07 0 KTRZ 0002410 12 2 od 17.04.2015. godine, te Fotodokumentacija br. T07 0 KTRZ 0002410 12 2 od 16.04.2015. godine, kao i audio-video snimak radnje prepoznavanja, a što čini sastavni dio navedenog zapisnika,
16. Izvadak iz matične knjige umrlih za B.Z. općina Stolac, br. 04/1-202-274/2014 od 05.12.2014. godine,
17. Pismo Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata – Sektor za pitanja evidencija iz oblasti vojne obveze pov.br: 07-03-616/14 od 30.10.2014. godine sa ovjerenim kopijama knjige vob-1, matičnog kartona, jediničnog kartona i personalnog kartona časnika za R.M. sin I.,
18. Izvod iz kaznene evidencije Policijske uprave Čapljina, PS Stolac, br. 02-02/6-4-04-2670/14 od 24.11.2014. godine

Zbog naprijed navedenih razloga, ova Optužnica je u cijelosti opravdana i na Zakonu zasnovana, zbog čega predlažem da Sudija za predhodno saslušanje Kantonalnog suda u Mostaru Optužnicu potvrdi.

KANTONALNA TUŽTELJICA

M.Ć.